

MEERTALIGHEID

Jozefien Loman, dienst curriculum leergebied Nederlands, Katholiek Onderwijs Vlaanderen

‘Individueel worden meertalig genoemd als ze de competentie hebben om meer dan één taal te begrijpen en produceren (dat kan op verschillende niveaus, dus niet alle talen hoeven even sterk verworven te zijn), of als zij van meer talen geregeld gebruikmaken.’ (Van den Branden, 2010)

De huidige wereld met zijn toenemende internationale contacten en de uitbreidende mogelijkheden om te communiceren via nieuwe media zorgen ervoor dat het steeds belangrijker wordt om meer talen te kunnen begrijpen en te gebruiken. Voor veel leerlingen is de aanwezigheid van meer dan één taal in hun leven een evidentie.

In alle scholen is meertaligheid aanwezig: sommige scholen hebben heel wat meertalige leerlingen, maar ook scholen met een overwegend eentalige leerlingenpopulatie kunnen niet om meertaligheid heen. De bronnen die leerlingen inspireren en informeren, bevatten steeds vaker meerdere talen. Leerlingen kijken naar Engelstalige filmpjes op YouTube, ze luisteren naar muziekgroepen uit IJsland en de US, ze sms'en afkortingen van vreemde uitdrukkingen naar elkaar, ze doen uitwisselingsprojecten met Poolse leerlingen of ondersteunen een goed doel in Afrika ... Een school die met zijn leerlingen betekenisvol aan de slag wil, maakt gebruik van die meertalige context om een krachtige leeromgeving te creëren.

Elle leerlingen moeten in een veeltalige omgeving meertalig kunnen functioneren. Sommige leerlingen hebben al een stevige meertalige bagage mee van thuis, anderen maken vooral op school kennis met een andere taal. Alle voorkennis van leerlingen, dus ook thuistaal, kan worden ingezet om hun meertaligheid uit te breiden.

Om aan de slag te gaan met meertaligheid is een schooleigen talenbeleid uitstippelen aangewezen: taal is een bindmiddel in onze heterogene samenleving, taalvaardigheid is een belangrijke sleutel tot onderwijssucces, en taal mag de achterstelling van bepaalde groepen leerlingen niet versterken. Taal moet een bijdrage leveren aan de ontplooiing van de persoonlijkheid van elke leerling¹. In dit talenbeleid denk elke school na over omgaan met de aanwezige talige diversiteit én over het stimuleren van meertaligheid bij elke leerling. De school denkt daarbij ook best na hoe de schooltaal en de ontwikkeling van andere talen op elkaar inspelen. Positief omgaan met thuistaal kan bijvoorbeeld een positief effect hebben op de motivatie om Nederlands te leren en leerlingen kunnen kennis in één taal inzetten voor het leren van een andere taal.

¹ Verhelst, M. (2013). Beleidsvoerend vermogen, talenbeleid en evaluatiebeleid: hoe ze samenhangen en elkaar versterken. Handboek beleidsvoerend vermogen. Afl. 13 - augustus 2013